

ZACETEK ZBOROVANJA LIGE NARODOV

V Ženevi v Švici je bilo otvorjeno plenarno zasedanje Lige narodov. — Vprašanje razoroženja bo glavni predmet debat. — Millerand bo baje odločno nastopil proti vsaki omejitvi oboroževanja. — Liga je dosegla že lepe uspehe, posebno glede ustvarjanja trajnega sodišča za mednarodno pravico.

Ženeva, Švica, 2. septembra. — Peto plenarno zborovanje Lige narodov je otvoril provizorični predsednik Hymans iz Belgije pred občinstvom, ki je polnilo slehrni kotiček reformacijske dvorane.

Na galerijah so seveda prevladovala ženska. Ameriški obiskovalci so sedeli nasproti tribuni govornika za skupino Japoncev. Med Amerikanci je bilo več odličnih oseb, članov najvišjega sodišča, kongresnikov in drugih.

Za predsedniško mizo je sedel na desno od provizoričnega predsednika Hymansa oficijelni tolmač Camerlynck, ki se je kot tak udeležil tudi washingtonske konference. Na levi je sedel Sir Emil Trummond, generalni tajnik Lige. Po uvodnih formalnostih in običajnem nagovoru predsednika, se je pričelo preiskovanje mandatorov posameznih delegatov.

V svojem nagovoru je poudarjal predsednik Hymans, da je dosegla Liga že dosedaj lepe uspehe, posebno glede ustvarjanja trajnega sodišča za mednarodno pravico, kar se lahko smatra za največje pridobitev človeštva. Nadalje je poudarjal pomen rekonstrukcije avstrijskih in madžarskih financ s pomočjo Lige ter omenil tudi atmosfero solidarnosti in sodelovanja, s katero je Liga prepočila narode, zastopane v njej. Tudi londonski dogovor je označil kot znamenje nove dobe ter rekel, da bo rešil civilizacijo. Med uspehi Lige je navedel delo Davisa, ki je na zadovoljiv način rešil vprašanje Memela.

Hymans je rekel na to, da je najbolj važni problem, s katerim se morajo pečati vsi narodi, vprašanje varnosti. Ta problem morajo rešiti vsi narodi skup ter uveljaviti na ta način dobo miru in sprave. Za uveljavljenje materialnega razoroženja pa je treba najprvo izvesti "moralno" razoroženje, ki mora temeljiti na medsebojnem zaupanju. V dokaz, da se je pričel pojavljati ta duh, je omenil, da so prišli na konferenco možje kot Herriot in MacDonald. Liga narodov je baje neobhodno potrebna za mednarodno življenje ter odnosiše med narodi.

Zanimivo pa je ugotovilo Hymansa da so dežele, ki niso še članice Lige, kot —družene države, Rusija, Turčija in Nemčija, sodelovale pri delu tehnične organizacije in da so bile pridobljene za delo Lige velike glave, med njimi profesor Einstein, ki je znan radi svoje teorije o relativnosti.

Francoski ministrski predsednik Herriot bo predlagal splošno varnostni dogovor in MacDonald, ki bo došel v sredo, bo stavil sličen predlog, o katerem je že razpravljal v Londonu s Herriotom.

Stvorjen je bil poseben razoroževalni komitej, obsegajoč tudi par Amerikancev, ki so izdelali poseben razoroževalni predlog. Oficijelno pa nima vlada Združenih držav nobenega opravka s tem.

Motta, prejšnji predsednik švicarske republike, je bil izvoljen trajnim predsednikom petega plenarnega zasedanja Lige narodov.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Ker nima Millerand niti v senatu, niti v poslanski zbornici svojega seveda, mu ni preostajalo drugega kot objaviti v Echo de Paris, skrajno nacionalističnem glasilu, izjavo, v kateri se glasi med drugim:

"Dokler nimamo nobenega uspešnega jamstva za svojo neodvisnost ter se lahko, zanašamo le na svojo armado in mornarico, ne sme nobena inozemska intervencija — in naj je še tako prijateljska, vplivati na velikost in ustroj naših bojnih sil."

ANGL. PRINC V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 1. sept. — Včeraj popoldne ob pol štirih je odpotoval angleški prestolonaslednik iz Washingtona proti New Yorku, po obedu, ki ga je zaužil v Beli Hiši pri predsedniku Coolidge-u.

Po odpotovanju princa je bilo objavljeno sporočilo, ki ga je naslovil princ na washingtonske meščane. Zahvaljuje se jim za prišerni sprejem in izraze naklonjenosti.

Angleški princ je došel v Washington krog ene popoldne. Ponoči je spal v vlaku ter je bil precej zaspan, ko je stopil iz železniškega voza. Vreme je bilo soparno, in princu se je poznalo, da ga je izmučil mučni sprejem Amerikancev.

Ceste so bile polne ljudi, prav posebno ženske, ki so pasle svojo radovednost.

Pennsylvania Avenue, ki vodi s kolodvora do Bele Hiše je bila natlačeno polna.

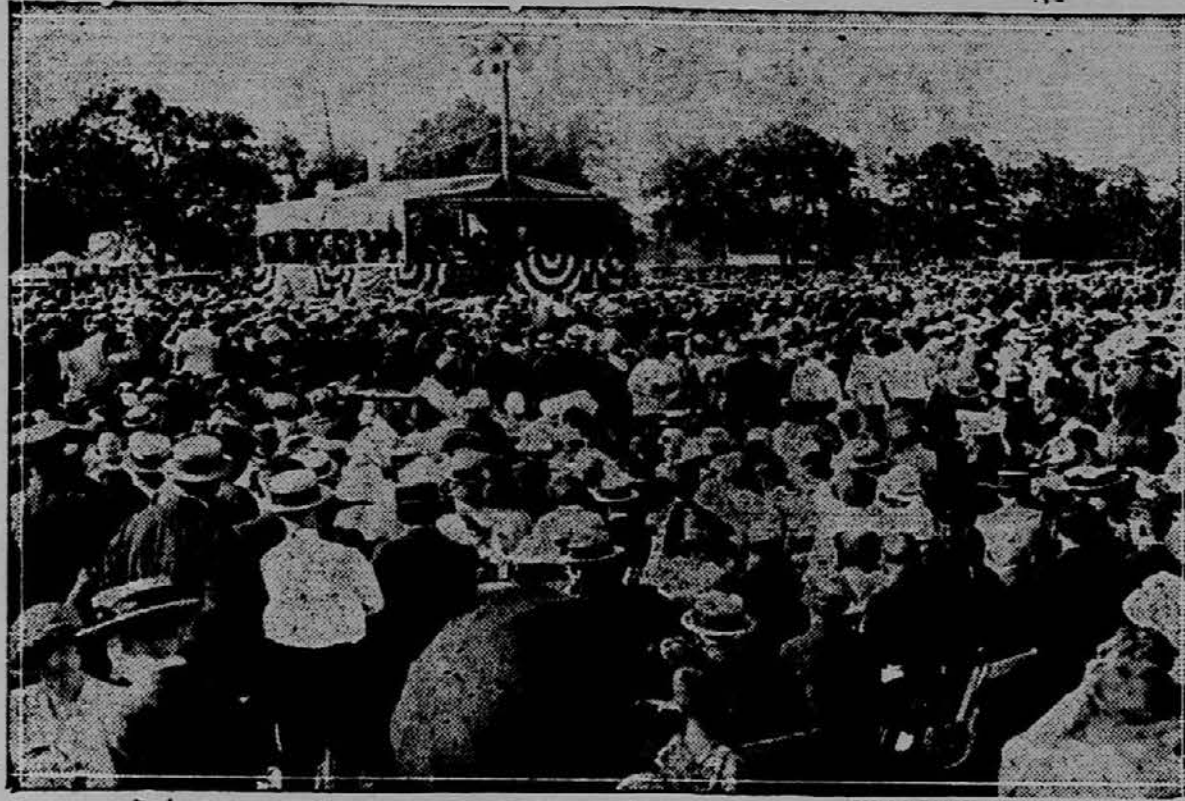
Policisti so imeli dosti opravka, da so obdržali v redu zbrane ljudske množice.

BOJNE LADJE BODO STRAŽILE ZEPPELIN.

Washington, D. C., 1. sept. — Zeppelinska družba v Friedrichshafen je naprosila mornariški departament naj postavi dve opazovalni ladji, ki bosta stražili polet zračne križarke ZR-3 preko Atlantika.

Polet se bo vršil krog 10. septembra ali šele oktobra meseca. Mornariški departament bo takoj odpisal dve ladji, opremljeni z brezžičnimi brzojavnimi aparati, in ena teh ladij bo postavljena na Severnem Atlantiku za slučaj, da bi zračna križarka letela v dotični smeri.

DEMOKRATSKA VOLILNA KAMPANJA

Slika nam kaže del velike množice, ki je poslušala govor demokratskega predsednika kandidata Davisa v Sea Girt, N. J. V svojem govoru je odločno obsodil Klance in njihovo delovanje.

ANGLEŠKI DELAVSKI KABINET BO ODSLOPIL

Na kongresu strokovnih organizacij v Hullu se je namignilo, da bo angleški parlament razpuščen. Ruski delegatje bodo govorili v sredo.

London, Anglija, 2. septembra. Angleško delavsko ministrstvo namerava demisionirati novembra meseca ter razpisati nove volitve za parlament.

To sporočilo je bilo v zadnjih štirinajstih dneh zaupno razširjeno od voditeljev angleške delavske stranke, a je bilo potrjeno ob priliki otvorjenja strokovnega kongresa v Hullu, ko je rekel predsednik Pureel:

— Rad bi opozoril kongres, da je možno, da bo opozicija proti pogodbam z Rusijo sodelovala pri usodi delavske vlade.

Skoro gotovo je, da se bodo konservativci in liberalci v parlamentu združili, da glasujejo skupno proti pogodbi, kar bo seveda dovedlo do razpusta parlamenta ter novih volitev.

Več kot sedemsto delegatov, ki zastopajo nekako poldrugi milijon delavcev, se vdeležuje kongresa. Revolucionarni element je močno zastopan in vrjetno je, da bo MacDonald napaden radi svoje politike ter izvedenja Dawesovega načrta.

J. Marchbank, voditelj železničarjev, je rekel glede Dawesovega načrta, "da je bil zasnovan na korist mednarodnega kapitalizma in za poraženje delavskega gibanja".

Velika razlika obstaja v mnenju glede Dawesovega načrta, o katerem bo kongres separatno razpravljaj. Številni rudarski delegatje so proti načrtu, ker še boje, da bo zopetni prepoved angleške premogarske industrije ogrozil gospodarski položaj angleških premogarjev ali mu vsaj škodoval.

Štirje delegati moskovske internacionale so navzoči na kongresu ter bodo imeli v sredo svoje govore.

NEMČIJA PLAČALA 20 MILIJONOV.

Berlin, Nemčija, 2. septembra. Nemčija je plačala danes prvo reparacijsko plačilo v znesku dvajsetih milijonov dolarjev, skladno z Dawesovim reparacijskim načrtom. Plačilo je sprejel Leon Frazier. On je pomočnik Owen Younga, generalnega agenta za reparacijska plačila na temelju londonskega dogovora.

AMERIŠKI LETALCI SO V NOVI FUNDLANDIJI

Z Labradorja so dospeli v Hawkes zaliv v petih urah in štiridesetih minutah. Pristali so srečno v velikem dežju in megli.

Hawkes Bay, Nova Fundlandija, 2. septembra. — Ameriški letalci, ki skušajo poleteti krog sveta, so dospeli ob štirih popoldne z Labradorja v Hawkes Bay. Letali so skozi meglo in dež, pa so vseeno srečno pristali.

Malo prej je došel sem ameriški rušilec "Charles Ausburn" ter pripeljal seboj razne potrebščine za letalce.

Polet z Labradorja do tukaj je trajal pet ur in štirideset minut. S tem je dovršen najnevarnejši del poleta.

Zaenkrat se še ne ve, kdaj bodo letalci nadaljevali svojo pot. Pictou, Nova Škocija, 2. sept. Danes je došel sem član kanadskega parlamenta Hane Logan, ki bo zastopal obrambnega ministra pri sprejemu ameriških zrakoplovec.

Zvečer je bil gost na ameriški bojni ladji "Barry".

FRANKS JE PRODAL SVOJ DOM OČETU MORILCA.

Chicago, Ill., 1. septembra. — Albert Loeb, oče Richarda Loeba, ki je obtožen umora in odvedenja Roberta Franksa, je kupil dom Jacoba Franksa, očeta umorjenega fanta.

Ko so vprašali starega Franksa glede te prodaje, ni hotel ničesar izjaviti ter rekel, da ne more govoriti, ker je obljubil molk. Znan je, da je stari Franks že dolgo časa želel prodati svoj dom, ker se je hotel izseliti iz okolice, v kateri stannjeta Loebova in Leopoldova družina.

TROJČKI S POLITIČNIMI IMENI.

Benton, Ill., 2. septembra. — Roy Lee je osrečila svojega moža s trojčki, samimi dečki. Družina ima očitno politična nagnenja, kajti stariši so sklenili, dati trojčkom imena treh predsedniških kandidatov, namreč La Follette, Coolidge in Davins. Najmanjši trojček je tehtal ob rojstvu tri funtov. Mati in otroci so zdravi in oče je baje ves srečen, da se je njegova družina tako naglo pomnožila.

FRANCOZI NASTOPI PROTI SEPARATISTOM

Francozi so sami nastopili proti separatistom, ker so spoznali, da nimajo od njih nikake koristi, pač pa škodo.

Berlin, Nemčija, 2. septembra. V diplomatičnih krogih je pričela v zadnjih par dneh krožiti govorica, da bo prestavljen francoski poslanik Demargis iz Berlina na kako drugo mesto.

V Speyerju se sedaj Francozi sami razpustili Porensko delavsko stranko, koje namen je bil pospeševati separatistično gibanje. V Essenu pa so Francozi sami od sebe prenehali z izdajanjem lista "Informationsblatt", ki je propagiral separatistično propagando ter izhajal v 109.000 izvodih.

V kleti berlinske borze so našli bombo. Domneva se, da je del kompota radikalcev.

Na povsem nepojasnjen način je nastopil sedaj prejšnji nemški državni kancelar Wirth proti meščanskemu bloku v narodni politiki. Ni jasno, kakšne nagibe je imel zato in kaj namerava.

PEKING ODREZAN OD OSTALE DEŽELE.

Šanghaj, Kitajska, 2. sept. — Čete pod poveljstvom generala Lu Jung Hsina, vojaškega guvernerja province Peking, so prekinile petnajst milj izven tukajšnjega mesta ves promet s Pekingom. Železniška zveza je vsled tega popolnoma prekinjena.

Dosedaj se niso vršili še nikakoli boji med šanghajskim in pekinškim vojaštvom.

JASTREBI UNIČUJEJO KOŠI.

Watertown, N. Y., 2. sept. — Jastrebi in orli so pomorili na farmah v bližini tukajšnjega kraja številne kokoši in purane in vsled tega so naprosili farmerje za dovoljenje, da iztrebijo te roparske ptice.

Glasi se, da je v Jefferson okraju več parov orlov in jastrebov, kojih nekateri gnezdiijo tam že celih deset let.

POVRATEK ZAKLADNIŠKEGA TAJNIKA.

Danes se je vrnil iz Evrope ameriški zakladniški tajnik Mellon, ki je proučeval evropske politične in finančne razmere.

PREDSEDNIK COOLIDGE IN DELAVSTVO

Predsednik Coolidge je pohvalil delavstvo ter rekel, da ne potrebuje Amerika nikakih inozemskih idej glede financ, ekonomije ali mezd. — Zatrjeval je, da veruje v delo ter stavi "zavidno" stališče ameriškega delavstva. — Baje se ne zavzema za vlado korporacij, pač pa za vlado zdravega razuma.

Washington, D. C., 2. septembra. — "Združene države ne potrebujejo nobenega importiranja inozemskih ekonomskih oblik vlade, ker je boljše, da ostanejo ameriške ter se drže ameriške oblike vlade ter ameriških standardov plač," je rekel predsednik Coolidge v nekem nagovoru, katerega je imel včeraj pred delegacijo sto in pet in dvasetih zastopnikov dela.

V izjavi predsednika se je glasilo, da veruje v delo. Nadalje je poudarjal, da dobi v Ameriki delavec za svoje pošteno izvršeno delo več kot kje drugod na svetu in da je tudi nakupna sila njegovega zaslužka večja kot kje drugod na svetu.

Ob istem času pa se je tudi Coolidge odločno obrnil proti onim, ki hočejo vzbuditi razredna nasprotstva ter uničiti politiko, s pomočjo katere je postal narod velik in mogočen.

Govoril je v kratkih, jedrnatih stavkih ter rekel med drugim:

"Amerika ne priznava nobene aristokracije, razven aristokracije dela.

"Jaz se ne zavzemam za vlado korporacij, vlado bank ali farmersko vado, delavsko vlado. Jaz se zavzemam za vlado zdravega razuma, soglasno z ameriško politiko ter ameriško ustavo.

"Tukaj v Združenih državah nimamo le najboljših plačanih delavcev na svetu, temveč tudi najboljše plačane delavce, kar jih je kdaj živel na svetu." (Marsikateri ameriški delavec bo rekel, da ne odgovarja ta izjava predsednika resnici.)

"Hočem pospeševati biznes, v kolikor nudi priliko za delo. Želim, da rajše službe lovijo ljudi kot da bi ljudje lovili službe.

"Hočem, da bo manj davkov in da bodo ljudje več imeli. Hočem, da se dvigne ekonomski položaj ter poveča moralni in duševni dobrobit naše dežele. Temelj nove dobe je varno položen. Če bomo stopili na to stezo, je odvisno od stališča naših rojakov. Absolutno vero imam v ameriških narod."

Predsednik je v nadaljnjem odobril strokovni unijnizem ter nasprotoval prisilni arbitraciji, ki ni v soglasju s pravicami individualne prostosti. Dostavil je, da ni uslužbenje, ki se tiče javne varnosti in javne službe, priwatno uslužbenje in da je treba postopati žnjim na drugačen način.

Coolidge se je odločno zavzel za protektivni tarif in omejitev priseljevanja, glede katere je rekel, da je bistvene važnosti za dobrobit ameriškega delavca. Rekel je, da je delo starega sveta ceneno, da pomenja ceneno delo ceneno produkcijo in da je tarif bistvene važnosti za zavarovanje ameriškega življenskega standarda.

Koncem svojega nagovora je rekel predsednik:

"V vseh stvareh smo gospodarji svoje lastne usode. Naša materialna prosperiteta in domača sreča sta odvisni izključno le od nas samih."

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledele:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.60 2000 Din. — \$27.00 5000 Din. — \$67.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev, računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspisila na zadnje pošte in izplačilo "Poštini število novcev".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$10.00 500 lir \$24.00

300 lir \$14.70 1000 lir \$47.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 300 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspisila na zadnje pošte in izplačilo Jadranske Banke v Trstu, Opotiti in Zadru.

Za polijanje, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po močnostih še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 496.

"GLAS NARODA"

SLOVENE DAILY

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKEN, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za leto leta volja let sa Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za leto leta	\$7.00
Za leto leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$2.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov, dopolnjen, brez podpisa in osebnosti se ne priložuje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

NAJVIŠJE SODIŠČE

Sodnik John Ford iz New Yorka se je zavzel za senatorja La Folletta, ker je slednji predlagal, naj se omeji absolutno silo večine najvišjega sodišča Združenih držav, kadar je treba uničiti voljo naroda ter proglasiti kot neustavno postavbo, sprejeto od kongresa.

Mnenje sodnika Forda je mnenje izvedenca. Rekel je: "Najvišje sodišče Združenih držav je absoluten despotizem. Dokler bo to sodišče najvišja sila v državi, bo naša proslavljena demokracija le na papirju in prazen sen bo oblika vlade, za koje ovekovčen je Lincoln živel in umrl."

Sodnik Ford ve, da ne more ustava, sprejeta leta 1800, v vsej meri odgovorjati potrebam leta 1924.

Prav ima, ko imenuje sedanjo silo petih reakcionarnih duhov v najvišjem sodišču Združenih držav despotizem.

Noben odgovor ni izjaviti, da se lahko uveljavi ustavni amandment, če proglasi najvišje sodišče kako postavbo za neustavno.

Tozadevni proces vzame najmanj tri leta in razven glede velikih vprašanj je sklep sodnikov dejanski zaključek, ker ni mogoče vzbuditi dosti narodnega zanimanja, da bi se sprejelo ta ali oni amandment v potrebnih šest in tridesetih državah.

Otroško delo nam nudi najboljšo primero despotične sile najvišjega sodišča Združenih držav.

Leta 1916 je sprejel kongres postavbo, tikajočo se dela otrok.

Namen postavbe je bil vzeti otroke iz rudnikov in tvornic ter jih poslati v šole.

Vsak poštenomisleč človek se je zavzemal za to postavbo.

V kongresu je bila sprejeta skoro soglasno.

Domnevalo se je, da ima kongres pravico sprejeti tako postavbo, na temelju svojih policijskih polnomocij.

Delodajalec otrok pa so napadli v sodiščih ustavnost postavbe ter izjavljali, da se postavba umešava v ustavno zajamčeno prostost sklepanja kontraktov ter pravico očetov, da izkoriščajo delo svojih mladoletnih otrok.

Najvišje sodišče je z večino petih proti štirim podprlo naziranje suženjskih priganjancev ter leta 1919 proglasilo postavbo kot neustavno.

Leta 1922 je najvišje sodišče razveljavilo nadaljno tozadevno postavbo, o kateri se je domnevalo, da ji najvišje sodišče ne more do živga.

Nato je sprejel kongres ustavni amandment, tikajočo se dela otrok.

Ta amandment mora odobriti šest in trideset državnih zakonodaj.

Pet dragocenih let izza 1919 je bilo izgubljenih, ker je pet ljudi soglašalo z izkoriščevalci otroškega dela in ker so bili le štirje drugačnega mnenja.

Ali bi ne bilo prav, da bi štirje sodniki poleg javnega mnenja ter postavbe, sprejete v kongresu, odtehtali teh pet mož?

Treba bi bilo izpremeniti razmerje glasov v najvišjem sodišču, ki ima polnomoč razveljaviti postavbo, sprejeto od kongresa.

Dobro bi bilo, če bi bilo treba sedem od devetih sodnikov najvišjega sodišča, predno bi mogli razveljaviti kako postavbo, sprejeto od kongresa.

Če bi trije sodniki izjavili, da je postavba ustavna, naj bi ostala pravomočna.

Ameriški sistem nadvlade najvišjega sodišča nima namena služiti kot sidro, katero se vrže preko krova, da ostane ladja varno v pristanu.

Ameriška državna ladja ni še dospela v svoj pristan. Jadrna naprej po morja človeškega napredka ter bo jadrjala še stotine in stotine let.

Večne resnice ustave služijo le kot kompas, ki nam kaže splošno smer, v kateri se moramo gibati ter nas svari pred skritimi črmi in nevarnostmi.

Avstrijske medalje.

Na Dunaju so bili izvršeni oskopi. Nekaj inozemcev, ki so si pridobili zasluge za sanacijo, prejme ta odlikovanja. Tako je prejel Amerikane Hoover že avstrijski red. Enaka čast je doletela kardinala Fruehwirta.

VAS grocer ve ceniti zadovoljne odjemalce ter vam bo prodal Bordenovo Evaporirano Mleko, če vprašate zanj.

Včasih plača nekoliko več za Bordenovo, toda on ga vam da za isto ceno kot druge izdelke.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom. No. 1.

BORDEN BUILDING NEW YORK

Novice iz Slovenije.

Oh, ta ljubazen!

V nedeljo 10. avgusta zvečer se je v nekoliko vinjenem stanju z liholom zastrupil 26letni hlapec Anton Izane v Ljubljani. Popil je precejšnjo količino lizola in je padel v nezavest. Avizirana je bila takoj rešilna postaja, nakar je bil Izane z rešilnim vozom prepeljan v bolnico. Baje je izvršil samomor radi nesrečne ljubice, ker ga je zapustila njegova ljubica Jožica. Njegovo stanje ni opasno.

Naped z nožem.

Ko se je 11. avgusta okoli osmih zvečer vračal posestnikov sin Ignacij Pele iz Moravč pri Kamniku proti Vrhpolju, ga je nenadoma napadel neki neznanec in ga z nožem sunil v hrbet. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico.

Radi bede v smrt.

V Selnici ob Dravi je dne 10. avgusta ponoči v mračni pokopališča obšel 75letni vdovec Jernej Perše, brez imetja in sorodnikov. Starčka je poglala v smrt neznosna beda.

Smrtna nesreča z revolverjem.

Kolikokrat so že časopisi svaričili pred nepredvidnim ravnanjem z orožjem. Naslednji slučaj potrjuje jasno, da ni nikdar dovolj ah preveč previdnosti, kadar imamo opraviti z orožjem. Franc Potokar iz Višnje gore je hotel z revolverjem ustreliti vramo. Dvakrat je sprožil, pa se samokres ni hotel vneti. Mislil, da samokres sploh ne bo streljal, je stopil v hišo, da bi za šalo preplašil domače, je napolnil samokres proti svoji sestri Mariji omoženi Pungertar ter ji rekel: Mici, ali čem spustit? Sestra se je tudi pošalila in mu pritrilno odgovorila, nakar je Potokar sprožil, a se je topot somakres vnel in je krogla zadela Potokarjevo sestro v glavo, tako da je kmalu nato izdihnila. Tako su je Potokar vsled neprevidnosti in otročje lahkomišljenosti nakopal sitnosti pri sodišču, svojemu bratu in njegovi družini pa neizmereno izgubo in žalost.

Smrtna nesreča na Dravi.

Dne 14. avgusta popoldne so se igrali na dravskem obrežju v bližini trdnice Wesnauer & Ribarič v Melju pri Mariboru trije fantiči, med temi 15letni Vladimir Kestl, sin višjega finančnega komisarja, 14letni Makso Sotinšek in 15letni Vladimir Wolf. Dečki so hoteli spustiti v vodo velik čoln, last zgoraj omenjene trdnice. Čoln, ki je bil pritrjen z verigo, ležal deloma na kopnem. Kestl in Sotinšek sta stopila v čoln, Wolf pa je na obali odpenjal verigo. Po napornem delu se je fantičem res posrečilo, da so spravili čoln v vodo. Nenadoma pa se je veriga utrgala in čoln je bliskovito zdrknil po deročih valovih Drave. Oba v čolnu se nahajajoča sta takoj skočila v vado. Izginila sta pod vodo. Na vpitje Wolfa so takoj prihiteli na pomoč delavci trdnice "Drava" in so skušali ponesrečenca rešiti, kar pa jim ni uspelo. Trupel utopljencev še niso našli.

Vlomi v okolici Ptuja.

V noči od 3. na 4. avgusta so neznan tatovi vlomili v hišo mesarja Franca Pintariča na Bregu in odnesli več predmetov. V noči od 6. na 7. avg. je bilo vlomljeno v hišo Pavla Piriha na Bregu, 7. avgusta zvečer pa v hišo posestnika Kolmana v Hajdini. Sumijo, da so vse tri vlome izvršili eni in isti tatovi. Storilec so že na sledu.

Aretacije v Ljubljani.

Peter Židan, Rudolf Frank in I. Virant radi kaljenja nočnega miru; Jožef Bregar radi pretepa; Jožef Kolovratar in Franc Cerar radi suma tatvine; Franc Struna radi nedostojnega vedenja (moralni so ga na vozičku pripeljati na policijo, ker je bil precej pijan in ni hotel iti peš).

Iz ženskih barak.

Barake v Spodnji Šiški so policijsko kakor tudi sodnijsko znane kot ubikacije, kjer prebiva mnogo vročekrvnih in drugačnih ljudi, ki dajejo oblastem neprestano opravka. Dne 13. avgusta je bil policiji zopet enkrat — po par dneh namreč — prijavljen slučaj telesne poškodbe, čegar pozorišče so bile ženske barake: Jožefa Kosirnik je obredal z nogo devetletnega Franca Školca tako, da ga je telesno precej poškodoval.

Tatvine in poneverbe v Ljubljani.

Zofija Tomše, hči tobačne delavke France Tomše, je ukradla dne 11. avgusta svoji materi 400 dinarjev gotovine ter nato pobegnila od doma.

Kmetici Apoloniji Rotar iz Zaloge pri Moravčah je bila ukradena denarnica s 175 Din gotovine.

V mestni klavnicci je bilo pokradeno več mesarjem meso.

Nikolaj Vitvicki je prijavil policiji, da mu je iz stanovanja v Šiški neznan tat odnesel par čevljev, vrednih 200 Din.

Marijana Podrekar je prijavila policiji, da ji je bila ukradena iz nezaklenjene miznice v kuhinji zlata ovratna verižica, vredna 500 Din. Storilec je neznan.

Čevljarski pomočnik Jožef Račič je ponesvil železničarju Lojzetu Mahnič 2 para podplatov; I. Kapušar pa je izvalil 720 K gotovine, obema pod pretvezo, da jima naredi čevlje, mesto da bi bil naredil čevlje, je pobegnil.

Peter Zgaga

Predsednik Coolidge je imel te dni govor, s katerim je lovil delavske glasove.

In njegove besede so bile res tako prepričevalne, da jih bo nedvomno nekaj ujel.

Med drugim je povedal naslednje:

— Svoboda govora, kar pomeni, da se lahko izrazi vse, kar je komur dovolji, neoziraje se, če se čuti ta ali oni prizadetega, pa naj bo dotičnik priprost državljan ali naj zavzema najvišje mesto v upravi; svoboda zborovanja, svoboda dela, prostost pogodb, svoboda tiska, svoboda verskega naziranja, — to so najsvetejše in najvišjeenjene stvari, katerih ne sme nihče poodenjevati, katerih ne sme nihče kršiti.

Predsednik Coolidge je s svojimi besedami dosti obljubil.

Toda beseda je beseda, obljuba je obljuba.

Ribničar je rekel nekoč: Če sem obljubil, nisem še dal.

Tistega Ribničana pa Coolidge in Davis dosledno posnemata.

Nikdar nima priprost delavec toliko prijateljev kot jih ima pred volitvami.

In nikdar nima toliko sovražnikov kot po volitvah.

Prijatelj, vzemi v roko Kovertovo glasilo in si ga dobro ogledaj.

Opazil boš, da ni delavskega labela na njem.

Bog ve, kakšen izgovor si bo izmislil Koverta, ko bo čital te roje besede.

Pa že vsaj ne bo rekel, da mu vera prepoveduje najemati unijske delavce ter izdajati glasilo z unijskim znakom.

Ne, tega ne bo rekel. Ampak glavo stavim, da bo zapisal: Zgaga že zopet sveto vero napada!

Neki pisatelj pravi, da je v tej državi uveljavljenih nad dva milijona postav.

Stokrat boljše bi bilo, če bi bilo uveljavljenih le par sto postav, pa bi dotične imele nekaj veljav.

Tudi senator La Follette je imel na Delavski praznik govor, v katerem je obljubil delavcem, da bo razkrl in povedal vse, kar so storili senatorji in poslanci v osemnajstih letih v Washingtonu.

Naloga, ki se je je lotil La Follette, ni posebno težavna.

Tisto, kar so storili poslanci in senatorji v osemnajstih letih, se lahko v eni sapi pove in na prste našteje.

Toda ubogi La Follette, če bi se lotil praviti tisto, česar senatorji in poslanci v osemnajstih letih niso storili.

Mesece in mesece bi lahko govoril, pa bi še polovico ne povedal.

V Londonu so izvolili za župana moža, ki je na glasu kot dober poznavalec vin.

Takega bi morali v New Yorku imeti, da bi povedal, katero vino je pristno in katero je ponarejeno, katero je zdravo in katero škodljivo.

Bi se znal človek že vsaj ravhati in bi vedel kaj uživa za drag denar, ki ga mora odšteti.

Katoliški shodi imajo raznovrstne posledice.

Katoliški shod v New Yorku nima blagodejnih. V soboto so enega rojaka zaprli, drugega so pa težko ranjenega odvedli v bolnišnico.

Jaz ranjencu od srca želim, da bi ozdravil.

V tem slučaju že vsaj Grdina ne bo koval dobička iz shoda, ki ga je v New Yorku priredil.

Jugoslovan je dosegel svetovno prvenstvo pri telovadbi na Olimpijskih igrah.

To je lepo in vzpodbudno.

Sedaj morajo še jugoslovanski diplomati skrbeti, da se bodo že vsaj toliko izvežbali, da jih ne bo vsak italijanski poslaniški šribar ugnal v kozji rog.

Jugoslovanaska

Ustanovljena l. 1898

Katal. Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave, East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4622 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanaska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Zavodi za slepe deklice.

Uprava Doma slepih v Zemunu je s sodelovanjem ženskih humanitarnih društev sklenila organizirati stalne azile za slepe deklice.

Ti azili bodo urejeni v samostanih Sv. Jovan in Gabrova v neposredni bližini Niša. Za ureditev teh azilov je potrošenih že 100,000 Din.

Azili so že toliko urejeni, da se za more sprejeti več slepih deklic.

Telefoni za vasi.

Iz Beograda poročajo: Ministrstvo pošte je odredilo, da dobe posamezna kulturna sela telefone, ki bodo zvezani s sosednjimi občinami. Občine pa bodo zvezane s prvo srezko telefonsko centralo.

Otvoritev narodne biblioteke v Beogradu.

Prosvetno ministristvo je razpisalo natečaj za potrebno število uradnikov za narodno biblioteko, ki bo otvorena še tekoče leto.

Kadilci opija v Beogradu.

Beogradska policija je odkrila v Dečanski ulici 23 nek lokal za kajenje opija in kartanje. Lokal so imeli v najemu neki Rusi. Povodom preiskave se je ugotovilo, da so semkaj zahajali dame in gosposde iz boljših krogov. Policija je mnenja, da je ta lokal služil neki tatinski bandi, ki je imela priliko tukaj goste opijaniti ter jim potem olajšati zepe.

Nezgodra sarajevskih lovcev.

Kakor javljajo sarajevski listi, sta se tovarnar Stockhammer in bančni uradnik Dolene podala te dni z avtomobilom na lov v planini Romaniji. Pozno v noči sta prispela s planine do gostilne Emina Obadjaša, kjer sta namerala ostati do zore. Ker je posoda za benzin puščala, so prešli benzin v rezervoar avtomobila. Po nesreči pa je goreča sveča padla v odprti rezervoar, ki je eksplodiral. Velik plamen je objel avtomobil.

Potres v Osijeku in Subotici.

Dne 12. avgusta je bil občutiti v Osijeku lahek potres, spremljan od podzemskega bobnenja. Isto se poroča tudi iz Subotice.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

S streščico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

22 Cortlandt Street New York, N. Y.

Zagonetno, toda resnično.

Komedija in zločin.

Smeh in jok sta brata.

Časnikarski poročevalci doživljajo vsakega, v katerih sta združena veselje in žalost. Malo verjetno pa je, da bi prodri smeh celo v temno hišo smrti v jetnišnici.

Težko si predstavlja človek, da bi mogel slišati odkritosrčen smeh iz majhne celice, v kateri čaka človek svoje zadnje ure in iz katere mora iti na zadnjo pot — na električni stol.

Dogodek, o katerem bomo poročali, se tiče zamorca, ki je bil usmrčen v Sing Singu istega dne kot Charles Becker, bivši newyorški policijski poročnik, kateri je bil spoznan krivim sodelzbe pri umoru hazardnega igralca Rosenthala.

Tega zamorca bi morali usmrtiti krog štirih zjutraj.

Opolnoči je prišel močno kašljati in prosil je paznika, naj pokliče zdravnika.

"Zdravnik spi. Jaz ga ne morem zbudit."

"Tudi če spi, ga pokličite", — je prosil zamorec.

Paznik se je čudil, a njegova dolžnost je bila izpolniti zadnjo željo na smrt obsojenega. Poklical je jetniškega zdravnika.

"Kaj vam je?" — je vprašal zdravnik zamorca, ko je stopil v njegovo celico.

"Strašno sem se prehladil, gospod doktor", — je skokal zamorec. — "Kašljati moram, da mi hoče razpočiti črepijo. Imam tudi mrzlico. Za božjo voljo, dajte mi nekaj, ker se me bo lotila pljučnica."

Tako proseče je govoril ubogi zamorec, da so ga slišali tudi ostali prebivalci smrtne hiše.

Prišli so se smejeti na ves glas.

Mož, ki je bil obsojen na smrt in je ki je čakal na eksekucijo, se je bal, da bo zbolel za pljučnico in to je dovedlo ostale jetnike do smeha.

Ambrosio Purdy je bil nekoč slaven kriminalni odvetnik v New Yorku.

O njem pripovedujejo naslednje:

— Nekoč je zagovarjal zloglasnega lopova, ki je bil obtožen, da je imel v svojem žepu kloral, to je omamljivo sredstvo in da je že večkrat prišel navzkriž s postavnimi, da bi bil obsojen na najmanj deset let ječe, če bi ga sodišče spoznalo krivim.

V onih časih se je pogosto pripetilo, da so zvalili moške v zadnje sobe bezne ter jih omamili s kloralom. Vsled tega je bila sprejeta postava, ki je prepovedovala lastovanje klorala.

Aretirali so ga, ker je bil osumljen, da ima v svojem stanovanju in v svojem žepu kloral.

Pred sodiščem je izpovedal kemik zdravstvenega urada in trije nadaljni izvedenci, da je vsebovala steklenica, katero je nosil seboj obtožen, toliko klorala, da bi lahko usmrtil deset moških.

Da reši svojega klienta je vprašal Purdy komedijo, ki je bila brez primere v kriminalni zgodovini dežele.

Služaj proti obtoženemu je bil natančno dokazan, in Purdy ni hotel, da bi nastopil njegov klient kot priča v svoji lastni zadevi.

Tudi ga ni hotel izpostaviti krivemu zaslišanju, kr bi v takem slučaju prišli na dan njegovi grehi.

Pomožni okrajni pravdnik je bil vsled tega prisiljen priporočiti obtoženemu milosti sodišča, in vzrok je kmalu postal jasen.

"Gospodje porotniki", — je rekel Purdy. — "Razkrij vam bom strašno zaroto, katero je vprizorila policija, da javno ali na skrivnem uniči blagostanje in sloves nesrečnega človeka. Kot uboga sirota je bil izročen obtoženec vsem neprilicam sveta in zle okoliščine so ga spravile na pot zločina. Težko se je moral pokoriti za

to tekom dolgih let, katere je preživel za jetniškimi obzidjem.

"Sedaj, ko je postal starejši, se je skesal in sklenil pošteno živeti. Že več mesecev je redno in pošteno delal, a policija ga ni pustila pri miru. Prijela ga je ter baje našla v njegovem žepu majhno steklenico brezbarvne tekočine. Nato je predstavila sodišču izvedence, da je vsebovala ta steklenica kloral, ki bi lahko umoril deset ljudi.

Zagovornik je umolknil za trenutke, nato pa nadaljeval:

"Gospodje porotniki, izjavljam vam, da so vse te obdolžitve zlagane. Vsak pošten človek mora pretestirati proti temu, da bi se skušalo spraviti za jetniško obzidje človeka, ki je enkrat grešil ter nato sklenil pošteno živeti. Ona majhna steklenica je vsebovala toliko klorala kot ga vsebuje dimnik. Vsebovala je le malo, pomirljivo sredstvo kot ga je zavzimal moj klient radi svoje neravnosti, katero si je nakopal v jetnišnici. Zdravnik, ki ga je preskal, mi je zagotovil, da bi vsa vsebina steklenice ne škodovala niti majhnemu otroku. To vam hočem direktno dokazati."

Ko je izgovoril te besede, je prijel zagovornik steklenico, potegnil zamašek iz nje ter izpil vso vsebino.

Protnikom je pokazal prazno steklenico rekoč:

"Vidite, vse sem izpil do zadnje kapljice."

Zatem se je obrnil k svojemu pomočniku:

"Ta roba je preslaba zame. Pošten drink bi rad imel."

Vesle je zapustil sodnijsko dvorano. Kakor hitro pa je bil preko praga, sta ga prišla dva zdravnika. Eden mu je vbrizgal protistrup, ki je bil nalašč pripravljen za to priliko. Nato so ga odvedli v njegov urad, kjer ga je čakala kopel z gorčicnim semenom in kjer so mu dali nadaljnja zdravila, da spravijo čimprej mogoče smrtonosni strup iz njegovega telesa. Zatem je izpil par dobrih meric žganja ter se vrnil v dvorano ob času, ko je bil njegov klient oproščen.

Kriminalni odvetnik Howe, član znane odvetniške tvrdke Howe & Co., je imel navado priti k razpravam kričeče oblečen in v velikanskim demantom na prstu.

Kakor hitro pa je prišel dan, ko je moral imeti svoj zadnji govor za obtoženega, je prišel brez prstanov ter črno oblečen.

Ko je govoril za obtoženega, je vedno jemal iz žepa velik rober ter si nato brisal oči.

Nat na način je izposloval oproščenje več kot enega morilca in zločinca.

Eden najbolj žalostnih morilnih procesov se je vršil proti 17-letni Josefini Terranova, ki je bila obtožena, da je umorila svojega strica in teto.

Sorodnika sta jo privedla v zornih mladosti iz Italije, a jo izkoristila pozneje kot navadno dekle. Razen tega pa jo je stric tudi spolno zlorabil. Nato se je mlada Italijanka zaljubila vanjo ter se poročila z njo. Stric pa hotel pustiti dekleta z doma ter rekel mlademu možu, da ni njegova žena nedolžna in da ga varala, ko se je poročila z njo.

Mladi mož je zapustil Josefino. Ko se je vršil proces, je pripovedovala slednja, da je bila tri dni brez vsake hrane ter razmišljala o svoji bedi. Takrat ji je baje tudi prišlo na misel, da umori povzročitelja svojega zla. Nato je umorila strica in teto.

Zagovornik mlade deklice, mlad laški odvetnik, ki je slabo govoril angleški, je rekel:

"Niti malo ne morete dvomiti, da je poslušala deklica pri svojem strašnem dejanju poziv Boga samega, ki ji je ukazal, naj se osveti za vse zlo. Kdor pa dvomi, da ni bil to glas Boga, se lahko

prepriča. Kajti natančno je slišala besede: "Osveti se!"

Ko je bil dosežen ta višek procesa, so se pričeli vsi smejeti. Porotniki so se posvetovali sedemnajst ur ter jo oprostili.

Zamorski vlomilec ni hotel na noben način priznati svoje krivde. Znano je bilo, da se je udeležil umora še drugi zamorec, ki je pa pobegnil.

Detektiv je obstal pred celico jetnika ter rekel:

— "Ravnokar smo ujeli tvoje ga tovariša. On bo že povedal resnico."

Par dni pozneje je čul aretirani na hodniku bolestne klice in glas: "Daj mu par klofut ngru!"

Nato se je pojavil ropot, in kmalu so privedli nepremično postav ter jo vrgli v celico.

"Ali ste ga ubili?" — je vprašal aretirani.

"Ne še!" — se je glasil odgovor. — "A ubili ga bomo kakor hitro bo povedal vse, kar ve."

"Nikarte, nisem mrtev", — se je oglasil tretji glas. — "Že je odprl oči!"

"Lopov, ali hoče sedaj priznati?"

Nastal je molk.

Trenutek pozneje pa je prišel kričati zamorec:

"Za božjo voljo, milost, milost!"

Nadaljni udarci.

"Zavijmo mu vrat!"

Nadaljno kričanje, nato molk.

"Tedad si ga res umoril?"

Jetnik v celici, ki se je tresel po vsem životu, je par minut pozneje priznal vse, kar je storil.

Domneval je, da so usmrtili njegovega tovariša in s tako zvijačo je izvedela policija od njega vso resnico.

Drzen beg iz zapora.

Pred sedmimi leti se je seznanila v Toere Annunziata gospa Klementina Esposito — ki stane sedaj s soprogom in sinom v Marseilleu — z nekim individuum, ki si je dal ime Alberto Ninelli. Pred dvema mesecema sta se znanca srečala v Marseilleu. Kmalu se je gospa Esposito tega srečanja kesala, zakaj Ninelli jo je začel nadlegovati z ljubezenskimi ponudbami. Silil jo je, naj zapusti soproga in sina ter sledi njemu. Slednjič je prišlo tako daleč, da ji je zagrozil s smrtjo. Prestašena gospa ga je ovadila policiji.

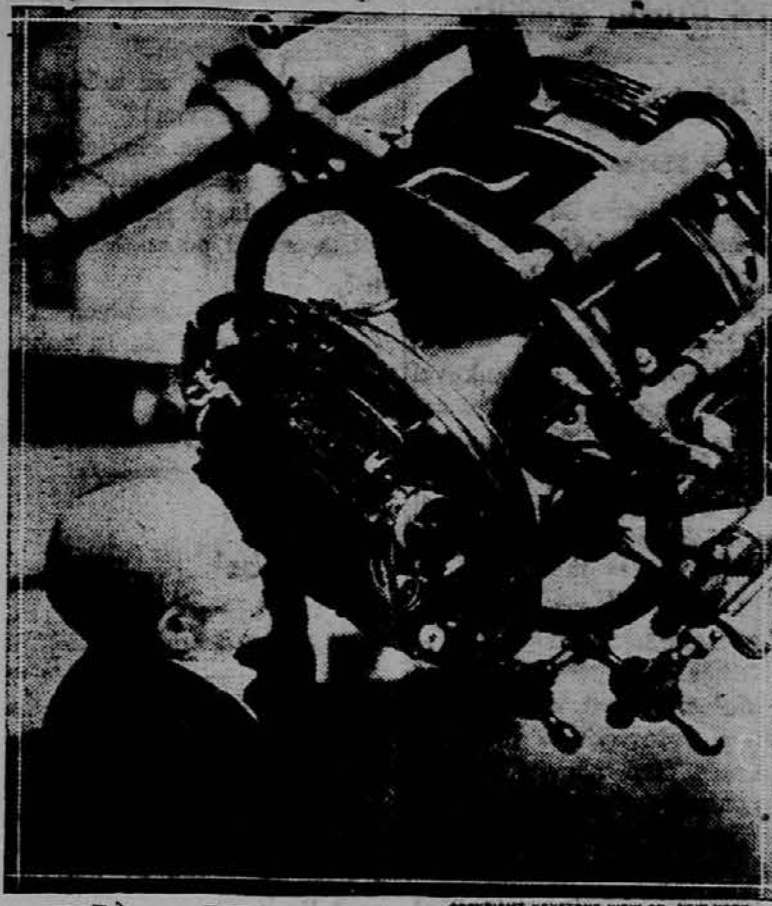
Ninelli je namreč srečal gospo na ulici ter ji zagrozil s samokresom. Izkoristil je nato njen strah ter se polastil njene listnice, ki je vsebovala tri tisoč frankov v papirju, nakar jo je kar najhitreje odkuril.

Aretirali so ga na trgu d'Aix in izročili so ga sodišču radi tatvine, grožnje s smrtjo z orožjem, nošenje prepovedanega orožja in prepovedanega povratka v Francijo. Izkazalo se je namreč, da je bil pod imenom Giovanni Siga že na francoskem, kakor tudi doma, na italijanskem kaznovan. Toda pred preiskovalnim sodnikom je obdolženec trdil, da se zove Emilio Sanino. Dva dni kasneje pa ga je pravi Emilio Sanino postavil na laž. Nato je rekel, da je 34-letni Carlo Pino, toda italijanski generalni konzulat, pri katerem so se informirali, je dejal, da je Carlo Pino že dve leti mrtev.

Tne dni je dal preiskovalni sodnik privedi obdolženca predse, ter mu je naznanil, kaj je konzulat odgovoril, toda Psendi-Pino je odgovoril: "Gospod sodnik, čitajte torej pismo, ki sem ga dobil iz Italije!"

Ko je začel sodnik vročno mu pismo čitati, je planil jetnik na mizo med sodnikom in njegovim zapisnikarjem, je prevrnil črnike, telefon, akte itd., skočil proti oknu, je odprl in se vrgel iz višine prvega nadstropja na dvorišče. Strahoviti padec bi bil stal kakakega poštenega rodbinskega očeta življenja, jetnik pa ni dobil niti najmanjše poškodbe ter je naglo zbežal. Vsa policija je sedaj na nogah in ga zasleduje.

OPAZOVANJE MARSA

Profesor Asaph Hall, načelnik mornariškega observatorija v Washingtonu, stoječ ob veliki kaskem daljnogledu, skozi katerega je opazoval Mars, ko je bil najbližje naši zemlji.

Nekaj o človeški naravi.

Vsak človek ima svoje merilo za lepo in grdo. Po svoji vzgoji so dijo ljudje različno o lepem in grdem na sliki, na zunanosti hiše, v opremljenosti stanovanja ali salona itd. V tem smislu gre lahko razlika med ljudmi tako daleč, da se morejo umetniki-futuristi in njim podobni individui "slikati", v kateri navadni ljudje ne vidijo razen površno in nesmiselno namazanih barv prav ničesar. Toda akor je velika razlika med ljudmi glede smisla za lepoto v naravi, "tako so skoraj pri vseh ljudeh enaki pojmi o lepoti v nas samih". To je čisto navadno dejstvo, o katerem pa le redko kdo razmišlja. Če srečate na cesti idijota s spačnim obrazom, odprtimi usti in pobešenimi ustnicami, z nezmisljenimi, blodečim in bolestnim pogledom, ali morete trditi, da je tak človek lep? Nasprotno pa vsi ljudje soglašajo v tem, da je pravilno razvit, duševno in telesno zdrav mladenič lep. Jasno je, da je v naši naravi nekaj, kar nam pove, kateri ljudje so lepi in kateri grdi. Nastane vprašanje, kakšno je to naravno čustvo v nas, kje so njegove korenine, kakšen je njegov smisel in vzor.

Vsa naravna, prirojena čustva spadajo k tako zvanim instinktom. Z njimi pride človek na svet. Potom vzgoje jih lahko razvijemo ali polagoma zadušimo, ne moremo jih pa izkoreniniti iz svoje duše. Vsak instinkt ima svoj globoki smisel in svoj naravni izvir. Isto velja tudi glede našega prirojenega smisla za lepo in grdo. S pomočjo tega prirojenega čuta lahko sodimo o človeškem telesnem zdravju in harmoniji. V zvezi s tem je tudi naravna težnja ljudi, da se zvežejo ali ne z gotovim človekom drugega spola z namenom roditi potomstvo. Naravno, da je ta prirojena čut za opredelitev lepote in težnja po nji temelj spolne izbire in važen pripomoček za fizično in duševno izpopolnitev človeškega rodu. Tu pa naletimo takoj na važno vprašanje: zakaj smatramo, da je lep človek fizično in duševno več vreden kakor grd? Ali pozna zgodovina velike močje, ki niso bili lepi. Da pojasnimo to vprašanje, moramo omeniti takozvani zakon o korelaciji. Dokazano je, da so kakovosti organizma pri razvoju tesno zvezane. Čim smo ugotovili en nedostatek, lahko z gotovostjo trdimo, da so v organizmu še drugi nedostatk. Isto velja o vseh pojavih na mladem organizmu.

Če moškemu ne raste brada, je njegov glas visok kakor detski. To pomeni, da njegovi spolni organi niso normalno razviti. Splošno velja pravilo, da so vse telesne in duševne lastnosti tesno zvezane med seboj v harmonijo.

Čim se pojavi v organizmu nasledstveni defekt, je ta harmonija porušena. In ta harmonija med duševnimi in telesnimi last-

mi nedostatk, ki so jih podedovali od roditeljev.

To velja seveda za telesne in duševne lastnosti. Naravno, da imajo lahko tudi ljudje z organsko disharmonijo nekatere simpatične in dobre lastnosti. Veliki misleci so bili ponekod fizično slabi, in so imeli vse mogoče defekte. Vendar pa so redki slučaj, da bi mlado, zdravo in lepo dekle zvezalo svojo usodo s človekom, ki ima različne duševne in telesne nedostatke. Izjeme vidimo samo tam, kjer odločuje čisti materializem. Notranji glas govori mlademu človeku, naj se nikar ne veže z bitjem drugega spola, ki sicer zasluži spoštovanje, ki pa ni simpatično. Tako govori čista priroda.

To razliko med lepim in grdim, ki igra važno vlogo zlasti v seksualnem življenju, poznajo tudi živali. Najbolj tipično je izražen ta spolni instinkt pri pticah. Vsaka vrsta ptice ima svoj posebni kriterij za lepoto. Po tudi pri človeku je tako: razne rase imajo različne pojme o lepoti. To je odvisno od posebne poti njihovega naravnega razvoja. Splošno telesna in duševna harmonija se pojavlja pri beli rasi na en način, pri črni in črni pa na drug način. Priroda je najboljši učitelj človeka. Priroda nam pravi, naj sklenemo zakon z nami. Na ta način nam priroda garantira, da pridejo na svet potomci, ki bodo še lepši, še bolj harmonični ter duševno in telesno nadarjeni. Navzlic temu notranjemu glasu pa se človek kaj rad izneverji prirodi in sklene zakon ne iz simpatije, temveč iz materialnih interesov. Idealno bi bilo za človeštvo, če bi nobeno lepo in zdravo dekle ne ostalo brez zakonske zveze z dobro razvitim in nadarjenim mladim človekom. Samski stan naj bi vedel samo za ljudi, ki ne harmonirajo. Vsi pa vemo, da v resnici ni tako. Denar, ki je bil in ostane sveta vladar, vlada tudi v tem oziru.

25 ČASTNIKOV OBDOJENIH NA SMRT.

Moskva, Rusija, 29. avgusta. — Proces proti osebam, ki so bile obdolžene zasnovanja protirevolucije med kozakiškim prebivalstvom v guberniji Kuban, je izpadel na naslednji način:

Pet in dvajset častnikov prejšnje carske armade je bilo obsojenih na smrt. Štirideset nadaljnjih oseb je bilo obsojenih na zaporne kazni in pet ljudi je bilo oproščenih.

Med onimi, ki so bili obsojeni na smrt, sta polkovnika Nazarov in Kaslinin ter več drugih kozakiških častnikov prejšnje carske armade. Častniki so bili med drugim obdolženi, da so po naročilu gotovih protiboljševiških organizacij v inozemstvu razstrelili številne moštvo ter pobili dosti komunistov.

Salomonska razsodba.

V pokrajini Pommern (Pomorsko) v Nemčiji sta povzela dva kolesarja v neki vasi gos. Kmetica je napravila iz tega velik škandal in zahtevala 9 mark. Kolesarja sta spravila vendar soma 7 mark skupaj. Zato sta predlagala, da bi kmetica vzela gos in 7 mark, kar pa zopet ni hotela utemeljiti. Vidi, da pri hiši nihče gosi ne je. Poklicali so župana, ki je pogledal gos, jo potehtal, zahteval od kolesarjev 7 mark, segel v žep in dodal še 2 marki ter jih dal kmetici, gos pa vzel in jo vesel odnesel domov.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prežern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glaso-ve. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

